

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM
26 maart 2025

ONS KENMERK
2500008309

BEHANDELD DOOR
TA Schepers

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER
06 - 15 52 01 98

ONDERWERP

Integrale afweging inzet restantbudget Cultuur Groot.

Geachte leden van de Raad,

Eind 2024 is besloten om de subsidie die eerder, onder voorwaarden, was verleend aan Consensus Vocalis in het kader van het vierjarenprogramma 'Cultuur Groot' (subsidieverordening Cultuur Enschede 2025) in te trekken.

Voor de subsidieverlening aan Consensus Vocalis werd een voorbehoud gemaakt omdat de begroting van Consensus Vocalis uitging van een bijdrage van het Fonds Podiumkunsten, maar deze subsidie werd niet toegekend vanwege een negatieve beoordeling door het fonds. Consensus Vocalis kreeg tot 1 november 2024 de tijd om elders een substantiële bijdrage te vinden, maar dit is niet gelukt, waardoor de subsidie alsnog werd ingetrokken. Hierdoor bleef een bedrag van €400.000,- in de regeling onbesteed.

Op 9 december 2024 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen over de subsidieverstrekking aan Consensus Vocalis waarin zij het college oproept om incidenteel €100.000 te verstrekken aan Consensus Vocalis voor de periode 2025 en deze subsidie te dekken uit de restantgelden. Deze subsidie is inmiddels verleend. Verder roept de raad het college op om in Q1 van 2025 met een voorstel naar de raad te komen voor besteding van de resterende €300.000, waarbij Consensus Vocalis onderdeel uitmaakt van de te vormen integrale afweging.

De raad heeft de cultuurnota en de daarin gestelde doelen vastgesteld. De afweging op basis van de cultuurnota wordt in dit kader door het college gemaakt. Het college is bevoegd om de middelen anders in te zetten binnen het product Cultuur. In lijn met de motie van de van 9 december 2024 informeert het college de gemeenteraad middels deze brief over hun voorgenomen besluit. Naar mening van het college is de motie 'Subsidieverstrekking Consensus Vocalis' hiermee afgedaan.

Afweging

Er zijn allerlei vraagstukken en ambities op het gebied van cultuur. Met het restantbudget uit de regeling Cultuur Groot kunnen deze lang niet allemaal worden opgelost. Dus hebben we gekeken naar het oplossen van knelpunten die urgent zijn, die aansluiten bij de voornemens uit de cultuurnota en bijdragen aan de strategische doelen van Enschede. Ook hebben we gekeken naar hoe we kunnen zorgen voor structurele borging. Daarmee komen we tot het voorstel om de resterende €300.000,- in te zetten voor subsidie aan Kaliber voor Studio15 (€124.620,-) en voor de verdere ontwikkeling van culturele broedplaatsen (€175.380).

De genoemde initiatieven sluiten aan bij de volgende doelstellingen uit de cultuurnota:

- Een sterk fundament: voortbouwen op cultuuraanbod dat reeds in de stad aanwezig is;
- Een onderscheidend middenveld: een sterk, eerlijk en dynamisch cultureel middenveld;
- Ruimte voor experiment: fysieke en regelgevende ruimte aan vernieuwing, verrassing en experiment;
- Talentontwikkelingslijnen: specifieke talentontwikkelingslijnen die aansluiten bij de eigenheid van Enschede;
- Cultuur dichtbij: een divers cultureel aanbod dat voor iedereen toegankelijk is en verspreid wordt over de hele stad;
- Eigenzinnig Enschede: een eigenwijze, rauwe en dynamische stad met een aantrekkingskracht die in de wijde omtrek voelbaar is.

Studio15

Studio15 is een voorziening op het snijvlak van cultuur en sociaal domein. Bij Studio15 kunnen jongeren gratis en laagdrempelig kennismaken met cultuur. Het vergroot de participatie van jongeren aan uiteenlopende culturele en creatieve activiteiten en projecten en draagt in belangrijke mate bij aan de talentontwikkeling van de Enschedese jeugd. Omdat er geen differentiatie is in doelgroepen, ontmoeten ze er ook jongeren die ze in het normale leven wellicht niet tegen zouden komen. Jongeren kunnen gratis deelnemen aan activiteiten, waardoor er ook geen financiële drempel is voor deelname. Alifa is betrokken bij Studio15 om jongeren die extra ondersteuning kunnen gebruiken via jongerenwerkers door te verwijzen.

Creatieve Broedplaatsen

Een creatieve broedplaats is een verzamelplek waar talentvolle creatieve professionals en ondernemers samenkomen en waar verbinding wordt gelegd tussen kunst, cultuur en technologie. Een ontwikkeling die naadloos aansluit bij de infrastructuur op het gebied van onderwijs en cultuur in Enschede (techniek, innovatie en creativiteit). Enschede profileert zich wereldwijd als een technologische, innovatieve en creatieve stad. Het culturele veld van Enschede onderscheidt zich door zich toe te leggen op de ontwikkeling van vernieuwend aanbod, verrassende kruisbestuivingen tussen cultuur en technologie, onderzoek en experiment. Broedplaatsen vervullen een essentiële rol in het ontwikkelen, behouden en binden van talent en sluit aan op het onderwijsveld van Enschede.

Consensus Vocalis

Er is niet gekozen voor voortzetting van de subsidie aan Consensus Vocalis. De reden hiervoor is dat subsidie aan Consensus Vocalis in mindere mate bijdraagt aan de hierboven gestelde doelen uit de cultuurnota. In de afweging is meegenomen dat:

- Consensus Vocalis een (boven)regionaal opererend professioneel koor is en het dan niet voor de hand liggend is dat Enschede één van de grootste subsidiegevers is;
- Enschede nooit een structurele subsidierelatie heeft gehad met Consensus Vocalis;

- De plannen die zijn beoordeeld door de externe adviescommissie uitgingen van een begroting die bijna 50% hoger was dan dat Consensus Vocalis uiteindelijk heeft kunnen realiseren.

Wat kunnen we realiseren met de bijdragen aan Studio15 en Creatieve Broedplaatsen?

Studio15

Op 10 december heeft het college besloten om aan Studio15 een subsidie te verlenen van €124.620,- voor het eerste half jaar van 2025. In 2023 en 2024 is het project incidenteel gesubsidieerd uit SPUK-gelden voor jeugdcultuur. Op 6 februari 2025 heeft Kaliber (penvoerder) samen met Alifa en Metropool een presentatie gegeven over Studio15, waarna een ambtelijke afweging (sociaal domein/cultuur) heeft plaatsgevonden. In de komende periode wordt gekeken hoe de subsidie aan Studio15 structureel kan worden ingebed en hoe we dit uit bestaande middelen kunnen doen. Om deze middelen te alloceren en de ontwikkeling te betrekken bij het BOB-traject is tijd nodig. Om dit goed te kunnen doen, wordt voorgesteld om het tweede halfjaar van 2025 te dekken uit de restantmiddelen uit de regeling 'Cultuur Groot'. Indien het college besluit om deze middelen niet in te zetten voor Studio15, stopt het project per 1 juni 2025.

Creatieve Broedplaatsen

Onderzoeksbureau Bureau BUITEN heeft onderzoek gedaan naar de huisvestingsvraag van de creatieve sector in Enschede. Zij hebben het bestaande en toekomstige aanbod aan creatieve werkruimte in Enschede vergeleken met de huidige vraag. De conclusie is dat er op dit moment een grote mismatch is tussen vraag en aanbod. Deze mismatch kan alleen worden opgelost door de creatieve sector als de gemeente proactief ondersteunt. In de cultuurnota is opgenomen dat de gemeente Enschede stelt zich als doel om in de periode 2024-2030 gemiddeld 1.700m² per jaar aan nieuwe creatieve werkruimte te realiseren. Om broedplaatsen te kunnen realiseren bestaat er de mogelijkheid leegstaande panden en terreinen tijdelijk in te zetten ten gunste van creatieve werkruimte (minimaal 5 jaar) en worden afspraken gemaakt met woningcorporaties over het faciliteren van betaalbare ruimte.

Vanaf 2019 investeert de Cultuurregio Twente in creatieve broedplaatsen. In 2021 heeft de raad met het raadsvoorstel "Inzet Rijksmiddelen cultuur tweede tranche" middelen beschikbaar gesteld voor het stimuleren en realiseren van broedplaatsen in Enschede. Vanuit dit budget zijn verschillende broedplaatsen gerealiseerd. Denk aan Sickhouse, Blackbrick en de tijdelijke locatie voor Creatieve Broedplaatsen Twente aan de Klomp. In de cultuurnota is als speerpunt Ruimte voor Experiment opgenomen. In de cultuurnota staat dat er een uitvoeringsprogramma voor Creatieve Broedplaatsen wordt opgesteld. Op 16 september 2024 is ter voorbereiding hierop de memo "Investeringsstrategieën in de creatieve sector" besproken in de kamer Sociaal. Het opstellen van een uitvoeringsprogramma vraagt structurele middelen en capaciteit. Gezien de huidige financiële problematiek is hier geen ruimte voor. Het realiseren van broedplaatsen lukt niet zonder een bijdrage vanuit de gemeente. Op het gebied van huisvesting van broedplaatsen spelen er nog diverse vraagstukken.

Zo is er de wens van Studio Complex om een nieuw pand te betrekken en de wens van de Woonplaats om een broedplaats te behouden op de plek van het Tankstation aan de Deurningerstraat. De corporaties hebben plannen voor een locatie in Noord. De locaties van Creatieve Broedplaatsen Twente aan de Klomp en Grensfrequentie in het Muziekwartier zijn tijdelijk.

Het voorstel is om een bedrag van €175.380,- toe te voegen aan het budget voor broedplaatsen. De stand van de bestemmingsreserve voor broedplaatsen is: €210.000,- waarmee we een totaalbudget van €385.000,- beschikbaar hebben voor de drie ontwikkelingen die hierboven zijn geschetst (Studio Complex, Tankstation en Noord). Indien het college besluit om de middelen uit cultuur anders in te zetten, zal het niet mogelijk zijn om deze drie broedplaatsen verder te ontwikkelen. Dit betekent dat de Woonplaats geen broedplaats kan ontwikkelen op de plek van het Tankstation aan de Deurningerstraat en Domijn geen broedplaats in Noord.

Hoe ziet de verdere procedure eruit?

De voorstellen voor Studio15 en Creatieve broedplaatsen worden in het college van 6 mei 2025 voorgelegd in het college. Consensus Vocalis heeft bezwaar aangetekend tegen twee besluiten van het college. De ene bezwaarprocedure gaat over de tijd die Consensus Vocalis heeft gekregen om de begroting sluitend te krijgen (tot 1 november 2024) en het andere bezwaar is ingediend op de afwijzing van de meerjarensubsidie. Mochten deze bezwaren gegrond verklaard worden, dan zou de meerjarensubsidie alsnog kunnen worden toegekend. De hoorzitting is voorlopig op 15 april of 22 april gepland.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(R.W. Bleker)